49ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1198 Կ. ՊՈԼԻՍ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՄԱՅԻՍ 24/6 ՅՈՒՆԻՍ 1905 2՝ ԲԷՊԻԼ, ԱԽԸՐ 1323 – 24 ՄԱՅՍ 1321

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պազէ Ակի Ճատէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն տրուիր

Մանկունքի Էֆքեար

ՀԱՅԱԳԻՒՆ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افكار
ارمنجه جوى وسياسى غزيته‌در
صاحب امتيازى : اوهانس قريم
اداره‌خانه‌سى باب عالى جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԱԲՈՆԱԳԻՐ ԵՒ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
	Տարեկան	Վեցամեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	18 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

"ՀԵՏԵՒՆՔԸ ԱՂԷԿ ՉԸԼԼԱՐ„

Սկեպտիկներուն բերանը կարկեցաւ, քննադատներուն գլուխը չախչախուեցաւ, որովհետեւ Ռուսական Խորհուրդն է որ լեզու ելաւ...:

Ո՞վ կ'ըսէր թէ մենք Ռուսաց Խորհուրդ ըսուած մարմին մը չունենք բարոյապէս, քանի որ նիւթապէս՝ ժողովի մը կար ամէն ուրբաթ օր Ղալաթիոյ Խորհրդարանին դասարկ աթոռներուն մէջ: Ո՞վ կ'ըսէր թէ մեր վարժապետները գլուխ մը չունէին իրենց եւ մեր Կրթական Ծրագիրը վերին հսկող մը: Այս փաստերը ցրուեցան հիմա, որովհետեւ Խորհուրդը իր վերջին նիստին մէջ թօթափում մը ունեցաւ, այն աստակ թօթափում մը որուն չհաւատացիս եկաւ, կրթական անշարժութեան մը վարժուած ըլլալով:

Բայց ամէն բանի չափը անցընելու չէ, ինչպէս... ալբոյին, անանկ ալ Ռուսաց. Խորհուրդին քննադատութեան, քանի որ ալբոյէն առաջ եւ անկէց ալ եւաք ահա նոյն Խորհուրդն է որ օրուան մարդը կը դառնայ:

Իրողութիւնը յայտնի է ամէնուն.— Ռուսցիչ մը, Սուրեան, քննադատեց, անկեղծօրէն խօսեցաւ ինչ որ կը մտածէր այն անգոյն եւ տարտղնատակ ճիգերուն վրայ որոնք իրր գերագոյն գործունէութիւն մը կը թափուէին Կրթական Ծրագրին փոխուելուն չուրջը: Բնաւ թէ կազմական Կանոնագիրը փոխելու անո՛ր համար հարկ չկայ, որովհետեւ չէ գործադրուած ան եւ մէջտեղ հանեց զեղծումներ, որոնք ուղղակի կը ցնցէին Խորհուրդին սա կամ ան անդամին գիտակցութիւնովը, հաւատութիւնովը:

Եւ սակայն Ռուսաց. Խորհուրդը, որ իր մարմին մէջ քաշուած, անտարբեր, անպղայիկ կը կենար մեռելակերով անվրդովութիւնով մը կամ Դէպգինէսեան ժպիտներով՝ երբ հարուածը կուգար անկախ մարդոցմէ, իրենցմէ կապ ու կապանք չունեցող, տարբե՛ր անհատներէ, այժմ կ'ասուի, մարմին վրայ կծաք մը կ'ցգայ, եւ իր հին աղնտունութիւններուն ալ ցաւը մնաքը եկած, զլուխ կը բարձրացնէ, յօնք կը պռոտէ, մատ կը բարձրացնէ հնոտեայ պատուելի մը պէս, որովհետեւ, որը եկեր էր, խիմնոյր իրենցմէ տակը, իրենց ատորդաս ուսուցիչ մըն էր...:

Օ՛ն անդր, տեսա՞ք կրթութեան բարձրագոյն պաշտօնեաները:

Մենք որ կը մաքառէինք բրածոյ թաղականներու, անձնասէր, ինքնահաւան հոգաբարձուներու աղտոտութիւններուն դէմ եւ կ'ուզէինք մեր դաստիարակութեան պաշտօնեաները նիւթապէս եւ բարոյապէս խլել, ազատել արժանապատուութիւնը սպանող, եւը ջախջախող եւ ինքնասիրութիւնը լկող անոնց հովէն, այսօր փա՛ռք տալու ենք, շուրջերնիս նայելու ենք անգամ մը, քանի որ անոնցմէ վեր Ռուսաց. Խորհուրդ մը ունինք, որ իր բարձրութեան մէջ կը հեռուի եղեր վարէն եկած օրէնակին, ինք ալ կ'ուզէ եղեր ճմլել ուսուցիչին եսը, բարոյականը, հոգ չէ թէ,— հակառութիւնը աւելի ծաղրանկարային ըլլալու համար, — մեւ կողմէ անոնգագին կերպով զբաղի կրթութիւնը բարձրացնելու, նոր սերունդը աւելի արժանաւոր ընծայելու խելամիտներուն:

Կարդացա՞ք էք Եւանոս Ալբարը, հռչակաւոր խաղ մըն է սա եւ հակառակ իր կարճութեան ապրող թատերախաղ մը, քանի որ մեր կեանքին մէկ ճըշգրիտ բեկորը կը պատկերացնէ իրակա-

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹՈՒՐԹՈՆԸ Թիւ 84

ԷՄԻԼ ՇԱՆՊ

ԴԷՊԻ ԲԵԻԵՌ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԺԵ.

ՎԱՅՐՆԻՆԵՐՆ ՈՒ ԵՐԿՐԱԿՈՑՆԵՐԸ

Ոգեւորութիւնն ու խնդութիւնը վերսկսած էր կարաւանին մէջ. հիմա ամէնքն ալ խիստ գոհ էին այս հանդիպումէն ու ընկերներուն անհնարութիւնը տեսնելով իրենք ալ փոխադարձաբար բարեկամութիւն կը տածէին անոնց հանդէպ: Գոյգերուն նաւակ փոխադրուիլը չատ երկար տեւած չէր, իրիկուան դէմ ամէն գործ աւարտած էր: Երբ գոյգերը ամբողջովին նաւակ փոխադրուեցան, ցեղապետը իր մարդոց հրաման ըրաւ որ ճամբայ ելլան եւ ամէնքը մէկէն ուղղուեցան դէպ առաջ:

Կը հարցնենք, ո՞ւր էր Ռուսաց. Խորհուրդը այս պատագային: Արդեօք իր հրամարակը կամ բողոքը ծրարած երբ Պատրիարքարան կը զրկէր, ճամբան կորսուեցաւ, ծո՞վը ինկաւ:

Ուրիշ միջադէպի մը դառնանք: Ամէն մարդ կը յիշէ Ռոստոմեանի առաջնորդ Վահրիճ վարդապետի ինքնապաշտպանութեան այն դիրը, որուն մէջ թուք ու մուր կը թափէր Ռուսաց. Խորհուրդին դէմ, զայն կը նախատէր, կ'ամբաստանէր իրը ստայօդ պատմութիւններ չինող, կողմնակալ, քինախնդիր եւ կեղծիքներու պաշտօնական զոյն տուող մարմին: Ինչ բրաւ ասոր վրայ մեր Պատ. Ռուսաց. Խորհուրդը: Բողոքեց Պատրիարքարան այն ստաւնալից եւ նախատական լեզուին համար որ Առաջնորդէ մը կ'ուզուէր ճակատ ճակատի, պնդեց Վարչութեան մօտ այն ձեւնարկին յաջողութեան համար զոր ձեւք առնել ծրագրած էր Ռոստոմեանի վարժարանին մէջ դպրոցական անկարգապահութեան խնդիրը քննելու մասը: Հրապարակաւ պատասխանեց եղած ամբաստանութիւններուն:

Կը հարցնենք Ռուսաց. Խորհուրդին թէ ո՞ւր կը գտնուէր երբ այս բաները տեղի կ'ունենային: Արդեօք աւելի կարեւոր զբաղումնե՞ր ունէր, թէ այդ ձայնը տասանութիւնով ժամուան տեղէ մը գալուն համար, ճամբան մոլորած եւ իրենց ականջին թմբուկներուն չէր հասած մինչեւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին դուռներէն ներս:

Բայց Խորհուրդը հո՛ս է եղեր. ահա՛ ինք եւ ահա՛ իր գործերը: Հիմա ճակատը ակօսած, աչքերը խոժոռած, գլուխը տատանեցնելով, բերանը ծռմռկելով «հեռեւանքը աղէկ չըլլար եւաքը... եթէ չարունակես հրատարակութիւնները» կը գոչէ տեսնելով որ դէմինը պարզ ուսուցիչ մըն է, Ազգ. վարժարանները երթեւեկող պաշտօնեայ մը, անպայման մէկը, որուն վրայ կրնան չարաչար ծանրացնել իրենց ձեւք եղած իրաւունքը, եթէ երբեք իրաւունք ըսուած բան մը ունին:

ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ

"ԹԷՄԻՆՆԱՀ„Ը

Մեր ձեռնհաս աշխատակիցը Տօքթ. Վարանթէն Նալբան Մանգումէի մէջ խիստ չահեկան յօդուած մը հրատարակած էր «Ձեռքի սեղմումը եւ միրքոպները» վերնագրով, որուն մէջ ջատագովականը կ'ընէր Օսմ. բարեւին՝ «թէմինան»ին:

Լա Վէրիթէ Ֆրանսեզի Պոլսոյ թղթակիցը այս հետաքրքրական յօդուածը քաղուածաբար հաղորդած էր Բարիզեան նոյն թերթին, ուրկէ արտագրած են նաեւ ուրիշ բազմաթիւ Բարիզեան եւ դաւառական թերթեր, ինչպէս Բըթիթ-Բէյրիսպլիք, Բրթի-Նասիոնալ, Ժուռնալ տը Սուան, Քուոթիէ տը Բուաթիէ, Կազէթ տը Օրլեանը, եւն. եւն.:

Ծերակուտական Մ. Ժորժ Քլէմանսոյի թերթը Օրոր հետեւեալը կը գրէ այս առթիւ.—

ՌԱՐԵՒԻԹ ՀԱՐՑԸ.

Ասահովուհեցէք. ողջոյնը որուն վրայ պիտի խօսիմ Աւետարանին ողջոյնը չէ: Պարզապէս չնորհաւորութեան եւ քաղաքավարութեան պարզ նշանի մը չուրջ կը դառնայ, որ կը փոխանակուի երկու բարեկամներու իրար հանդիպած ատեն: Արդէն ուրիշը ունեցանք ծանուցանելու չեմ գիտեր Անգլիացի ու Գերման որ բժիշկներուն հետ կ'ելլային եւ երբեմն ալ կերակուր եւ շաքար կը հրամցնէին ընկերներուն: Բոլ Մարկոմիա մամուտոր պատուէրներ տուած էր ուղեւորներուն որ հրաղէն չգործածեն: Նաւաղներէն ոմանք թէեւ ընկերներուն հետ որսի կ'ելլային, սակայն փոխանակ հրացանի՝ անոնց պէս նետ կը գործածէին: Զկնորսութեամբ պարապողներ ալ կային որոնք նաւակներով զիրկները չրջագայելով՝ իրենց առատ ձուկ կը բերէին ուտելու: Բնիկները խիստ փափկանկատ հիւրասիրութիւն կը ցուցնէին անոնց նկատմամբ:

Ճարտարագէտն ու Բոլ Մարկոմիա բնիկներուն բարքերը, նիստ ու կացն ու կղզիին աշխարհագրական դիրքը ուսումնասիրելու կ'զբաղէին: Շարաթ մը անցաւ այսպէս, ո՛չ ոք ճանձրանալ սկսած էր գեռ: Ամէնքն ալ խիստ ուրախ էին որ այս կղզին եկած էին: Ամիսներով դեսնին տակէն ճամբորդելէ ետք, հիմա առանկ դեղաղարտ զբօսավայրի մը հանդոյալի տեսարանները, նոր կեանք, նոր կորով կը ներշնչէին ամէնուն ալ: Որսորդութիւնը, ձկնորսութիւնը, ծառերը, ծաղիկները, անտառը, ճշմարտապէս փնտռուած հաճոյքներ էին, որոնց ամէնէն աւելի պէտք ունէին երկրախոյզները՝ կազդուրուելու համար:

Փոքրիկ Պէոթէլ ամէն օր պտոյտի կ'ելլէր Տանիէլ Ժագսընի ընկերակցութեամբ ու անտառին մէջ հոն հոս բուսած ծաղիկներէն սիրուն ծաղկեփունջեր կազմելով կը նուիրէր ճարտարագէտին ու Բոլ Մարկոմիայի, որոնք հայրական ջերմ գորովով կը զգուէին ու կ'ողջագուրէին զայն: Փոքրիկ վայրենիները մերկ, հոլանի ու բոկոտն՝ կուգային կը շրջապատէին Պէոթէլը ու ծաղիկներու նկատմամբ անոր ցոյց տուած հմտակրանքը տեսնելով՝ հեռուոր տեղերէ այլապան փունջեր կը բերէին անոր: Ճարտարագէտին որդեկիրը իր հասակակիցներուն այս ծառայութիւնները մեկ շաբաթով կը փոխարինէր՝ մէկ մէկ քիչ ոսկով ամէնուն ալ: Շատ անդամ սիրուն ու խստաւուիկ թռչնակներ կը գտնէին փոքրիկները ու մեկ Պէոթէլի հանդէպ երեւնալու տենչով անհամբերակ ու զգուշաւոր քայլերով կը ներկայացընէին զանոնք:

Կիները մանաւանդ՝ հոգի կուտային Պէոթէլի վրայ, շաբաթակ կը շոյէին, կը գգուէին զայն ու իրենց լեզուով կը հարցուցին կ'ուզէին թէ մարը կա՞ մէջ, հիմա կրնա՞ ասանկ ծոյլ ու դանդաղ դարձը ա՛լ անուանական բան մը նկատուիլ է, քանի որ ուսանող ծրագրերի զարգացումը աւելի ընտանեկան է: Աւա՜ղ, պարզ եւ ասիական ձեռնասեղմումը իր կարգին կը դառնայ զարմանալի առողջարաններէ: Եւ, առանց իրաւունքի չէ բնականաբար: Անոնցմէ մէկը հաշուած է թէ 80,000է պակաս միջոց կարելի չէ գտնել մարդկային մարմին մէկ քառակուսի սանթիմէթրին վրայ: Սարսա՛փ: Ուրեմն ինչ ընել, վարել բարեկամները, զանոնք ուրանա՞լ: Զարիքը վարելը աղէկ է իսկ դարմանը ցոյց տալը՝ լաւագոյնը: Այս առողջարաններն մէկը կը փորձէ այդ բանը: Պոլսէն Տօքթ. Նալբան է սա: Զերծ մնալու համար հիւանդութեանց տարբ թափուիլն, ինչպէս ըսուեցաւ, մասնաւորապէս, կեղծաշունչ, էնթիւզիազմ, ժամանակնէ, թոքախտ են., կը նախապատուեն արեւելեան չնորհալի բարեւը, բեմ.ենանը որ է աջ ձեւքը յաջորդաբար ամսոյ սիրային, շրմունքին եւ ճակատին վրայ, որ կը նշանակէ «միշտ սիրտս մէջն էք, շրմունքներս վրայ եւ միտքս մէջ»: Փափկօրէն խորհրդանշական է այս բարեւը որով մարդ կ'արտայայտէ «դուք դիտաւորութեամբ շրմունքներս վրայ էք, բայց կրնա՞ք իրականութեան մէջ անկէց չատ հեռու մնալ, որպէս զի դիրք մնամ ժամանանելէ, բոլոտութենէ եւ աւերէ:»

Իսկ Բրթի Նասիոնալ խօսելով այս նիւթին վրայ իրրեւ եզրակացութիւն կը գրէ.—

«Ընդունինք բեմ.ենանը:»

ԱՏԱԲԱԶԱՐԷՆ ՆԱՄԱԿ

Եռամայն Պատարագ Հայ Ս. Եկեղեցւոյ մէջ.— Երկսեռ վարժարաններու անճախանձելի վիճակը.— Թրենիներն ու Շեռամապահուքիւնը:

Մայիս 16ի առաւօտ, քաղաքիս Ս. Հրեշտակ եկեղեցւոյ մէջ առաջին պատարագիչ եռամայն արարողութիւն մը, առաջնորդութեամբ ծանօթ երաժշտագէտ Լեւոն էֆ. Զիլինկիրեանի, և համախմբումը գործակցութեամբ երկու թաղերու Դպրաց դասերուն: Ժողովուրդը խիստ գոհ մնաց երաժշտական այս նոր ու յուզիչ երեւոյթենէն: Այս առիթով կը շնորհաւորենք Դպրաց դասերուն եկեղեցւոյ բարեզարդութեան համար ցոյց տուած նախանձայոյզ ոգին: Շնորհակալութեան մեծ բաժին մը ունինք մատուցանել, հանդէպ իրենց համակրելի պարուհասագէտ պեսին՝ որ քաղաքս հասած օրէն իսկ անխոնջ աշխատութիւն մը ունեցած է օգտակար հանդիսանալու համար:

Մինչ Աստուծոյ տունը այսքան չէնչող մթնոլորտով մը կը զբաւէ հաւատացեալ սիրտերը, անպէս լուսոյ տաճար կոչուած վարժարանները, իրենց ողբմելի վիճակով, հակապատկերը կը կազմեն անոր: Ամէն կողմ տասն անտարբերութիւն մը կը տիրէ. կարծես ներկայ ուսանողութիւնը էն դժբաղդը եղաւ հիմնական դաստիարակութիւն մը ստանալու համար: Անձնական կիրքեր, քմահաճ կարգադրութիւններ Վարժարանները ոմանց ճակատը կը մրսանեն և վիճեցուցած են ապաստած կրթական ամէն յառաջդիմութիւն: Ստուգիւ ողբալի է մանաւանդ Արամեան և Գալատեան վարժարանները վիճակը. ապիկար և անկարող տեսչի մը հսկողութեան յանձնուած՝ անոնք կը տառժեն ամէն օր: Երկու թաղերու միացեալ ուսանողներուն բնակարանները, թանի որ ուսանող դպրոցներ է, քանի որ ուսանող դպրոցներ զարգացնելու համար նոյն ուղղութիւնը է: Ամենայն դեպքերու, ինչպէս ասուեցաւ, ինչպէս ասուեցաւ, ինչպէս ասուեցաւ

[illegible] պիտի ապահովէք յաջողակ արդիւնք մը։»

Միքասոն ծովային նախարարութեան ուղղեց հետեւեալ պատգամագիրը։—

«Մեր նաւատորմիղը ամենալաւ ռազմադիրութեամբ և մեծագոյն քաջութեամբ փճացուց Թշնամին նաւատորմը և համապատասխանեց մեր յոյսերուն։ Ի սրտէ կը գնահատենք ձեր շողշողուն յաջողութիւնը։

ՁԱԿԱՏԱՄԱՐՏԷՆ ՎԵՐՋ

Սրտաճմլիկ տեսարաններ պարզուեցան։ Ուժասպառ ռուս նաւաստիներէն շատերը գտնուեցան բարձր ժայռերու ստորոտը ողորմելի կացութեան մէջ, կամ անլեռակ վայրերու մէջ, ուր փողոց, տուն կամ հիւղակ իսկ չէր գտնուեր։ Շատ Ռուսեր Ճարոնցիներուն ուշադրութիւնը իրենց վրայ դրաւիրեցին սրտաճմլիկ աղաղակներ արձակելով։ Ամենքն ալ անօթի, ծարաւ և մաշած էին։ Ճարոնցիք կարելի եղածին չափ կը հասնէին անոնց պէտքերուն։ Նիբբօն և Հոնկ-Քոնկ ճարոնական կիսազրաւ յանձնաւորները ծովերուն վրայ կը պարտին խզդուող Ռուսերը փնտռելու համար։ Երիտ նաւերուն մէջ ալ առատ ուտելիք, ջուր և բժշկական դեղեր կան։ Բարեխառնարար օդերը լաւ կ'երթան և Ճարոնցիներուն ազատարար աշխատութիւնները բաւական կը յաջողին։ Ռուսերէն գրաւուած մարտանաւերը ճարոնական քանի մը նաւանգիստներուն մէջ բաշխուած են, արմանք զարմանք պատճառելով Միքասոյի հպատակներուն։

ՆԱԽԱԳԱՀ ՐՈՒԶՎԷԼԹԻ ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿ

Առաջին անգամ ըլլալով քաղաքակրթ աշխարհի Մեծ Տէրութիւններէն մին պաշտօնական ձեռնարկ մը կ'ընէ վաճառական մը տալու Ծ. Արեւելքի զարհուրելի արիւնհեղութեան։ Նախագահ Բուզվէլթ Ուաշինկթընի ռուս դիւանագիտական կոմսին հետ խօսակցութեան մը միջոցին յայտարարեց թէ Ռուսիա պէտք է հաշտութիւն կնքէ այլ ևս։ Նախագահը իր ծառայութիւնը առաջարկեց, ըլլայ իբրեւ միջնորդ, ըլլայ իբրեւ բանակցող երկու պատերազմիկներուն միջեւ։ Կը վախցիմ, ըսաւ, Ռուսիոյ ծառայութիւն մը մատուցանել իբրեւ բարեկամ, ամբողջ քաղաքակիրթ աշխարհի բաղձանքին համաձայն և մարդասիրութեան համար։ Անձնապէս իմ կարծիքս ալ ա՛յն է որ, ըսաւ Նախագահը, Ռուսիա ա՛լ այս պատերազմին չտեւելիք բան մը չունի։

Դեսպանը դիտել տուաւ թէ Ռուսիա իր սահմաններէն բան մը կորնցուցած չէ, և թէ հաշտութիւն խնդրելու հարկին մէջ չի գտնուիր։ Ռուսիոյ ներկայ դիրքաւորութիւնն է պատերազմը շարունակել, որովհետեւ հիմա ժամանակը նպաստաւոր չէ հաշտութեան, և թէ Ռուսիա բան մը չի կորնցներ սպասելով։ Նախագահը սակայն խնդրեց որ պաշտօնապէս Նիքոլա Զարին հաղորդէ իր (Նախագահին) պատրաստակամութիւնը միջնորդ կամ բանակցող հանդիսանալու։ Տեսարանը նոյնութիւնամբ հաղորդեց իր Օգոստոսիան Վեհապետին։

*** Ռուս կառավարութիւնը խնդրեց Բեթերսպուրգի ամերիկեան դեսպանէն որպէս զի Բուզվէլթ Նախագահ բարեհաճի ճարոնի հաշտութեան պայմանները իմանալ և հաղորդել իրեն։

*** Ռուսիոյ պատերազմական նոր յատակագիծը սա՛ պիտի ըլլայ եղեր որ, Լիսէվիչ ճարոնցիներուն առջեւէն Սիպերիա պիտի քաշուի առանց հաշտութիւն կնքելու։ Ասով ճարոն պիտի պարտաւորուի եղեր խոշոր բանակ մը պահելու Մանչուրիոյ մէջ։

*** Զորրորդ նաւատորմը պիտի դրկուի։ Նոր նաւատորմի մը չհնութեան պիտի սկսուի, կը գրեն Բեթերսպուրգէ, բայց ամէն պարագայի մէջ ռուս ժողովրդային ներկայացուցիչներուն գումարումն և տրուած որոշումն կախում պիտի ունենայ պատերազմը կամ հաշտութիւնը։

ՄԵԾՆ ԲՐԻՏԱՆԻԱ ԵՒ ՃԱՐՈՆ

Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լէնստաուն Լոնտոնի մէջ բանախօսութիւն մը ընելով, յայտարարեց թէ ուրախ է որ Ազգայնականք ալ հիմա յոյս կը յայտնեն տեւական տեսնելու անդլեւճարոնական դաշնակցութիւնը, որ Մր. Պալֆուրի Վարչութեան գործը եղած է։ «Արդ, ահա կը յայտարարեմ թէ, առանց հակառակ վարուելու այն վերաբերութեան, որ ունի միտ պէտք է հետեւի արտաքին գործոց նախարարը, թէ՛ անգլիական և թէ ճարոնական կառավարութեան միակ բաղձանքն է յարատեւ պահել այդ զինակցութիւնը։ Նոյն իսկ կ'ըսեմ թէ երբ ժամանակը գայ վերանորոգելու այդ համաձայնութիւնը, թերեւս վախք յայտնուի երկուսնէ մ'ալ աւելի հաստատուն հիմի վրայ դնելու զայն։ Այդ զինակցութիւնը հզօր գործիք մը եղաւ խաղաղութեան համար, և խաղաղութեան բոլոր սիրահարները գոհ պիտի ըլլան որ այսպիսի թանկագին համաձայնութիւն մը պահպանուի ամուր հիմերու վրայ։»

ՄԻՔԱՍՈ ԵՒ ԹՕԿՕ

Ահա ամբողջ պատմէնը այն պատգամագրին, զոր Միքասո ուղղեց Թոկոյի։—

«Մեր համախումբ նաւատորմիղը Թշնամի նաւատորմիղին հանդիպեցաւ Բօրէայի նեղուցին մէջ, և քանի մը օր տեւող յուսահատ ճակատամարտէ մը վերջ փճացուց զայն, կատարելով նրմանը չտեսնուած գործ մը։ Ուրախ ենք որ մեր սպաներուն և նաւաստիներուն հաւատարմութեան չնորհիւ կարողացանք հաւատարիմ մեր նախահայրերուն ոգին։ Ապագայ պատերազմը երկար պիտի ըլլայ, բայց կը յուսանք թէ դուք որ հաւատարիմ, քաջ և անպարտելի (ո՛չ իսկ միւս նաւախումբերուն սպաները գիտէին թէ ո՞ւր կը գտնուի Թօկոյի գլխաւոր նաւատորմը)։ Երկրորդ՝ գիշերային ռմբակոծումը մայիս 27ի իրիկնամուտէն մինչեւ մայիս 28 առաւօտեան ժամը 2. եր որդ՝ ճակատամարտին երկարութիւնը։

ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԷՆ ՎԵՐՋ

Սրտաճմլիկ տեսարաններ պարզուեցան։ Ուժասպառ ռուս նաւաստիներէն շատերը գտնուեցան բարձր ժայռերու ստորոտը ողորմելի կացութեան մէջ, կամ անլեռակ վայրերու մէջ, ուր փողոց, տուն կամ հիւղակ իսկ չէր գտնուեր։ Շատ Ռուսեր Ճարոնցիներուն ուշադրութիւնը իրենց վրայ դրաւիրեցին սրտաճմլիկ աղաղակներ արձակելով։ Ամենքն ալ անօթի, ծարաւ և մաշած էին։ Ճարոնցիք կարելի եղածին չափ կը հասնէին անոնց պէտքերուն։ Նիբբօն և Հոնկ-Քոնկ ճարոնական կիսազրաւ յանձնաւորները ծովերուն վրայ կը պարտին խզդուող Ռուսերը փնտռելու համար։ Երիտ նաւերուն մէջ ալ առատ ուտելիք, ջուր և բժշկական դեղեր կան։ Բարեխառնարար օդերը լաւ կ'երթան և Ճարոնցիներուն ազատարար աշխատութիւնները բաւական կը յաջողին։ Ռուսերէն գրաւուած մարտանաւերը ճարոնական քանի մը նաւանգիստներուն մէջ բաշխուած են, արմանք զարմանք պատճառելով Միքասոյի հպատակներուն։

ՆԱԽԱԳԱՀ ՐՈՒԶՎԷԼԹԻ ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿ

Առաջին անգամ ըլլալով քաղաքակրթ աշխարհի Մեծ Տէրութիւններէն մին պաշտօնական ձեռնարկ մը կ'ընէ վաճառան մը տալու Ծ. Արեւելքի զարհուրելի արիւնհեղութեան։ Նախագահ Բուզվէլթ Ուաշինկթընի ռուս դիւանագիտական կոմսին հետ խօսակցութեան մը միջոցին յայտարարեց թէ Ռուսիա պէտք է հաշտութիւն կնքէ այլ ևս։ Նախագահը իր ծառայութիւնը առաջարկեց, ըլլայ իբրեւ միջնորդ, ըլլայ իբրեւ բանակցող երկու պատերազմիկներուն միջեւ։ Կը վախցիմ, ըսաւ, Ռուսիոյ ծառայութիւն մը մատուցանել իբրեւ բարեկամ, ամբողջ քաղաքակիրթ աշխարհի բաղձանքին համաձայն և մարդասիրութեան համար։ Անձնապէս իմ կարծիքս ալ ա՛յն է որ, ըսաւ Նախագահը, Ռուսիա ա՛լ այս պատերազմին չտեւելիք բան մը չունի։

Դեսպանը դիտել տուաւ թէ Ռուսիա իր սահմաններէն բան մը կորնցուցած չէ, և թէ հաշտութիւն խնդրելու հարկին մէջ չի գտնուիր։ Ռուսիոյ ներկայ դիրքաւորութիւնն է պատերազմը շարունակել, որովհետեւ հիմա ժամանակը նպաստաւոր չէ հաշտութեան, և թէ Ռուսիա բան մը չի կորնցներ սպասելով։ Նախագահը սակայն խնդրեց որ պաշտօնապէս Նիքոլա Զարին հաղորդէ իր (Նախագահին) պատրաստակամութիւնը միջնորդ կամ բանակցող հանդիսանալու։ Տեսարանը նոյնութիւնամբ հաղորդեց իր Օգոստոսիան Վեհապետին։

*** Ռուս կառավարութիւնը խնդրեց Բեթերսպուրգի ամերիկեան դեսպանէն որպէս զի Բուզվէլթ Նախագահ բարեհաճի ճարոնի հաշտութեան պայմանները իմանալ և հաղորդել իրեն։

*** Ռուսիոյ պատերազմական նոր յատակագիծը սա՛ պիտի ըլլայ եղեր որ, Լիսէվիչ ճարոնցիներուն առջեւէն Սիպերիա պիտի քաշուի առանց հաշտութիւն կնքելու։ Ասով ճարոն պիտի պարտաւորուի եղեր խոշոր բանակ մը պահելու Մանչուրիոյ մէջ։

*** Զորրորդ նաւախումբը պիտի դրկուի։ Նոր նաւատորմի մը չհնութեան պիտի սկսուի, կը գրեն Բեթերսպուրգէ, բայց ամէն պարագայի մէջ ռուս ժողովրդային ներկայացուցիչներուն գումարումն և տրուած որոշումն կախում պիտի ունենայ պատերազմը կամ հաշտութիւնը։

ՄԵԾՆ ԲՐԻՏԱՆԻԱ ԵՒ ՃԱՐՈՆ

Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լէնստաուն Լոնտոնի մէջ բանախօսութիւն մը ընելով, յայտարարեց թէ ուրախ է որ Ազգայնականք ալ հիմա յոյս կը յայտնեն տեւական տեսնելու անդլեւճարոնական դաշնակցութիւնը, որ Մր. Պալֆուրի Վարչութեան գործը եղած է։ «Արդ, ահա կը յայտարարեմ թէ, առանց հակառակ վարուելու այն վերաբերութեան, որուն

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ, 4 Յունիս.— Վերջապես Թոքիոյէ կը հեռագրուի Ռուսի, Յունիս 3 թուով.— «Պրավի» Թորփիլանաւէն վերջ հոս հասաւ «Կրօնի» Թորփիլանաւը, որուն հրամատարը չկրցաւ նոր տեղեկութիւն մը հաղորդել, վատզի կանոնէ մեկնած էր նաւամարտի վայրէն։ Վլատիվոսթոքի հրամատար Զօրավար Քազակէվ և նաւանանգստին հրամատար Մովակ կրկին այցելեցին այս երկու թորփիլանաւերը և յանուն Զարին շնորհակալութիւն յայտնեցին նաւազներուն և սներուն։ Խնդալառ «Հուրրա»ներ արձակուեցան ի պատիւ Զարին։ Քաղաքին հրամատար Զօր. Քազակէվ տեղական մամուլին միջոցաւ ծանոյց թէ բերդաքաղաքին պաշտպանութեան անօգուտ անձերը և կիները պէտք է անմիջապէս մեկնին Վլատիվոսթոքէ։ Անասնոցները բռնի այժով պիտի հանուին։

— (Պատմական). Ռուս հեռագրական գործակալութիւնը կ'ըսէ.— Մովային Սպայակոյտը կը հաստատէ թէ «Օրօրա», «Օլէկ» և «Եէմչուկ» յածանաւերը Մանիլա հասեր են։

ԼՈՆՏՈՆ.— Մանիլայէ կը հեռագրուի Ռիւթէրի.— «Օրօրա», «Օլէկ» և «Եէմչուկ» յածանաւերը, որոնք հոս ապաստանած են, Ցուշիմայի նաւամարտին մէջ կորուսեր են 22 սպայ և 45 նաւազ, իսկ 4 սպայ և 131 նաւազ վիրաւորուեր են։ Այս երեք յածանաւերուն բոլոր սպաները կը յայտարարեն թէ Ճապոնցիք նաւամարտի պահուն գործածեցին բազմաթիւ ընդծովեայ մարտանաւեր, որ չփոթութիւն ձգեցին ռուս նաւատորմին մէջ և պատճառ եղան անոր պարտութեան։ Մովակ էնքուիրդ չէ վիրաւորուած։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ.— Քաղաքական շրջանակներուն մէջ դժգոհութիւն պատճառեց այն պարագան թէ Մանիլա ապաստանած ռուս մարտանաւերը վար դրուած են Ամերիկեան կառավարութեան կողմէ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Սպէպպէն կը հեռագրեն թէ ծովային հիւանդանոցին մէջ վիրաբուժական գործողութիւն մը կատարուեր է ծովակալ Բօժէսթվէնսքիի վրայ և մարմնոյն մէջ մնած ռումբի կտորները հանուեր են. սակայն չի կարծուիր թէ բժշկուի, վասզի այդ կտորանքներուն հետ հաղորդին կրտորներն ալ մարմնոյն մէջ մնած են։ Բ.ժէսթվէնսքի երկար հեռագիր մը սացաւ Բեթերսպուրկէն՝ իր կնոջէն, սակայն չկրցաւ կարդալ։

—Թոքիոյէ կը հեռագրուի թէ ծովային հոկայ փարոս մը պիտի կանգնուի Օքէսչինա կղզիին վրայ, որուն մէջ տեղի ունեցաւ վերջին նաւամարտը, ինչպէս ճարտնական յայտնութեան։ Հանդամանութեամբ և նուիրատուութիւններով պիտի հայթայթուի փարոսին շինութեան ծախքը։ Այս հոկայ փարոսը ելեկտրական խոշոր լուսարձակներով պիտի լուսաւորէ մինչեւ ութը մղոն տեղ, որը վրայ տեղի ունեցաւ ծովամարտը։ Երբ ճարտնական կառավարութիւնը ծանոյց թէ այսպիսի դիտաւորութիւն մը ունի, Ճարտնցի մեծամեծները ծանուցին թէ պատրաստ են հոգալու շինութեան ծախքերը։ Կը կարծուի թէ կամաւոր նուիրատուութիւնները և հանդանակուելիք գումարը շինութեան ծախքին համար պէտք եղած դրամէն աւելի մեծ գումար մը պիտի արտարդուին։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ.— Պալթիկի նաւաթաղին պատրաստութիւնները առաջ կը տարուին։ Թէեւ որոշ լուր մը չկայ թէ այս նաւատորմիղը ճամբայ պիտի հանուի, բայց սպառազինութիւններ փութով կը կատարուին։ Կը կարծուի թէ ռուս կառավարութիւնը երկու յածանաւ և երեք թորփիլանաւ պիտի յանձնարարէ օտար նաւազործարաններու և այս մասին բանակցութիւններ կը կատարուին եղեր։ Հաւատի աղբիւրէ լուր կը տրուի թէ Բեթերսպուրկի պիտի կանչուին ծովակալ Ալէքսէվ և Զօր. Տրակոմիրով։

—Ռուսոֆոյէ Սլօվօ հեռեւեալ հեռագիրը ստացած է Վլատիվոսթոքէ, ծովակալ Ֆոլքէրզամի մահուան վրայ.— Թէեւ նախապէս ըսուեցաւ թէ ծովակալ Ֆոլքէրզամ նաւամարտի պահուն սպանուեցաւ, բայց իրողութիւնը այնպէս չէ։ Ծովակալը ստամոքսի քաղցկեղէ մեռաւ։ Նաւամարտէն չորս օր առաջ հոգեվարք էր Ֆոլքէրզամ, և Բօժէսթվէնսքի այցելեց անոր։ Ֆոլքէրզամ այն ատեն ըսաւ Պալթիկի նաւատորմին վերին հրամատարին թէ որպէս զի իր մահը գէշ տպաւորութիւն չգործէ, մարտանաւին վրայէն վար չառնուի իր դրօշը, և սուզի դրօշ չպարզուի, այլ մահուանը լուրը գաղտնի պահուի, և մանաւոր նշաններով միայն լուր տրուի միւս մարտանաւերու հրամատարներուն։ Բօժէսթվէնսքի խօսուացաւ այնպէս ընել, և հրաժեշտ առնելով Ֆոլքէրզամէ մեկնեցաւ։ Սակայն ծովակալ Ֆոլքէրզամի այս վերջին փափաքին համեմատ, իր մահուան լուրը գաղտնի պահուեցաւ, և ո՛չ ոք գիտցաւ թէ ի՛նչ եղած է։

Վիեննա.— Սաղգ լուր մը չէ առնուած Ֆոլքէրզամի մահուան պարագաներուն վրայ։ Շատ հաւանք չընծայուիր Ռուս գործակալութեան տրուած վերի լուրին։ Կը կարծուի թէ ծովակալ Ֆոլքէրզամ ալ գերի ինկած է Բօժէսթվէնսքիի և Նէպոկաթովի հետ։

—Զրոյց կայ թէ հաղորդակցութեանց Նախարար Իշխան Խիլքով հիւանդ է։

—Անգլիական հեռագրական գործակալութիւն մը կը ծանուցանէ թէ Նէպոկաթով ծովակալ անձնասպան եղեր է։

ԹՕՔԻՕ.— Ծովակալ Նէպոկաթով չէզոք տէրութեանց մէկին դրօշը կրող նաւով մը ուղղակի Ռուսիա պիտի երթայ։ Ծովակալը սկսած է իր տեղեկագրին պատասխանութեանը, զոր անձամբ Զարին պիտի մատուցանէ, երբ Բեթերսպուրգ ժամանէ։ Այդ տեղեկագիրը կարեւոր յայտարարութիւններ պիտի պարունակէ, քանի որ ծովակալը նաւամարտին սկիզբէն մինչեւ վերջը ներկայ գտնուած է։

ԲԵԹԵՐՍԳՈՒՐԿ.— Ռուս կառավարութիւնը հրամայեր է նորէն չորս զօրաբանակներ շարժման վիճակի մէջ դնել։ Բեթերսպուրկի Եմտական պաշտօնարանին մէջ սեղանաւորներու գումարում մը կատարուեր է, հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելու այն զէշ ազդեցութեան համար զոր Ցուշիմայի նաւամարտին ազէնը գործած է ռուսական արժէթուղթերուն վրայ։

—«Ռուս» կ'ըսէ թէ անդրսպերիական երկաթուղիին երկրորդ գիծ մը չինելու մտադրութիւնը մէկ կողմ թողուած է, վասն զի չինուածանիւթերու փոխադրութիւնը ազգակը պիտի ըլլայ զինուորական փոխադրութեանց։

ՊԵՐԼԻՆ.—Բեթերսպուրկէ առնուած լուրի մը նայելով, Ռուսիոյ ընդունած ռազմական նոր ծրագիրը հետեւեալն է.— Լինէվիչ զօրավարը Սիպերիա պիտի քաշուի, առանց հաշտութիւն կնքելու, այդ կերպով պարտաւորելու համար Ճապոնը որ մեծ բանակ մը պահէ Մանչուրիոյ մէջ։

—«Լոքալ-Անցայկրը» կ'իմանայ Բեթերսպուրկէն թէ ռուս կառավարութիւնը մտադիր է նոր նաւատորմ մը կազմել՝ երկու ծովակալներու կողմէ պատրաստուած ծրագրի մը համաձայն։ Կը յուսացուի որ երեք տարիէն աւարտի։ Նաւատորմը պիտի բաղկանայ 8 մեծ զրահաւորներէ, իւրաքանչիւրը 16էն 20,000 թօնոնոց, 5 խոշոր յածանաւերէ ամէն մէկը 20,000 թօնոնոց, 60 յածանաւ-թորփիլանաւերէ, 10 թորփիլանաւերէ, 20 եղերապահ-թորփիլանաւերէ, 60 ընդծովեայ չոգենաւերէ, 4 ականաբարձ նաւերէ և 80 զրահապատ թնդանօթակիրէ։ Ռուսական և հանանօրէն ամերիկեան նաւարանները պիտի կատարեն այդ չինութիւնները։

ԲԱՐԻԶ.— Ծերակուտական Մ. Քոնսթան առաջարկութիւն մը կը պատրաստէ, որպէս զի Ֆրանսա Անգլիոյ հետ համակարծուրդ, իր բարոյական աջակցութիւնը նուիրէ Ռուսիոյ, որպէս զի հաշտութիւնը կնքուի, Լա Հէյի մէջ նոր դեսպանախորհուրդի մը միջոցաւ կարգադրելով Ռուսիոյ և Ճապոնի միջեւ եղած վէճերը։

—Բեռլինապուրկէն առնուած լուրերու նայելով, Ռուս մայրաքաղաքին դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ կ'ըսուի թէ ռուս կառավարութիւնը ուրիշ տէրութեան մը միջոցաւ ձեռնարկած է գնահատել թէ Ճապոն ինչ պայմաններով պիտի հաւանի հաշտութիւն կնքելու։

—Սէուլէն կը հեռագրեն թէ ճապոնական 30,000 զինուորներ, անցած շաբթու, Քորէայի սահմանագլուխէն ճամբայ եղած են Վլատիվոսթոքը պաշարելու համար։

ԼՈՆՏՈՆ.— Նկատելով որ նաւամարտը վճռական ազդեցութիւն մը պիտի ունենայ պատերազմին ելքին վրայ, կը յանձնարարուի որ Անգլիա, անգլիճարտնական դաշնակցութեան տրամադրութեանց համաձայն, տեղի չտայ այն տեսակ միջամտութեան մը որ կրնայ արգելք ըլլալ Ճապոնի՝ երկու տարիէ ի վեր ձեռք բերած յաղթութեանց պտուղը վայելելու։

—Ռուսք ամէն կողմէ հետ կը քաշուին։ Կը կարծուի նոյն իսկ թէ պիտի պարպեն Խարկովը։

ՊԵՐԼԻՆ.— Բեռերսպուրկ գումարուած Նախարարաց Խորհուրդը որոշեց հրաման ղրկել Զօր. Լինէվիչի որ հետքաշուի, մինչեւ որ նոր կազմուելիք զօրաբանակը ղրկուի իրեն։ Այս նոր զօրաբանակը ղրկուելէ վերջ Զօր. Լինէվիչ յարձակողական պիտի ելնի։

ԹՈՒԼՕՆ.— Ֆրանսական Տիւ Շեռլս յածանաւը երէկ ճամբայ ելաւ դէպի Մարոքի ջուրերը։

ԹԱՆՃԷՐ.— Մարոքի Էմիրին ներկայացուցիչին մէկ շրջաբերականը կը հրաւիրէ օտար տէրութեանց ներկայացուցիչները՝ իրենց կառավարութիւններէն խնդրել որ Թանճէրի մէջ միջազգային համաժողով մը գումարուի՝ վիճաբանելու Մարոքի կառավարութեան կոչմէ եղած բարեփոխումներուն վրայ։ Այդ համաժողովը պիտի բաղկանայ տէրութեանց ներկայացուցիչներէ և Մարոքի Էմիրին պատուիրակներէն։ Թանճէրի օտար դեսպանները հրանգ խնդրեցին իրենց կառավարութիւններէն։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիական պատուիրակութիւնը ցաս ժամանեց։

—Մարոքի կառավարութիւնը իրեն եղած առաջարկութիւնները մերժած ըլլալով դիւանագիտական միջադէպ մը հաւանական կը նկատուի։

ՎԻԵՆՆԱ.— Պէրլինէն կը հեռագրեն թէ Գերման գահաժառանգ իշխանին նշանածէն հանդիսական մուտքը մեծ խանդավառութեան մէջ տեղի ունեցած է։ Կայարանին շուրջ մէկ միլիոնի մօտ բազմութիւն հաւաքուած էր։ Երբ դղեակ ժամանեց խանդավառութիւնը անօրինակ էր։ Բաղաքապետը ճառ մը արտասանեց։ Բոլոր բարձրաստիճան պաշտօնատարները և դեսպանական մարմինը ներկայ էին։

ԹՕՔԻՕ.— Մեծ երկրաշարժ մը տեղի ունեցաւ Հիրոշիմայի և Սիմանոզէքիի մէջ։ Վնասները մեծ են։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ նախորդ Կիւրակէից տեսուչ Տ. Դաւիթ վրդ. Մազսուեան, երէկ ընկերակցութեամբ Յովհաննէս էֆ. Զիրաք Թորոսեանի, Բերա Ս. Պատրիարք բնակարանը երթալով, վանքին վերաբերեալ կարգ մը հարցեր ներկայացուց Ն. Սրբազնութեան։ Ս. Պատրիարք հայրը թէեւ որոշած էր որ այս շաբթու խառն ժողովը նիստ չգումարէ, բայց այս առթիւ հրաւիրագրեր ղրկել տուաւ ժողովականներուն՝ վաղը նիստի հրաւիրելով Ղալաթիոյ խորհրդարանը։

Ա.ԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ Հոգաբարձութիւնը հետեւեալ հրաւիրագիրը ուղղած է ծանօթ անձնաւորութեանց.— Հոգաբարձութիւնս պատիւ ունի գոհութեամբ արտի ծանուցանելու թէ՝ Ազգ. Վարչութեան Պատ. Խառն ժողովը վաւերացուցած ըլլալով հիւանդանոցիս երրորդ թեւի շինութեան մասին ներկայացեալ յատակագիծը, հիմնարկութիւնը տեղի պիտի ունենայ ընդ նախագահութեամբ Ամենս. Ս. Պատրիարք հօր, ամսոյս 25րդ առաջիկայ Զորեքշաբթի օր, ժամը 7½ին (Ը. Թ.)։ Ուստի կը խնդրուի որոշեալ ժամուն սոյն հանդէսին ներկայ գտնուիլ բարեհաճիք։

∴ Յառաջիկայ Հինգշաբթի 26 Մայիս, Տօն Ս. Համբարձման և 73րդ տարեդարձ հիմնարկութեան Ազգ. Հիւանդանոցի Ս. Պատրիարք Հայրը հրաւիրեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել հաստատութեան Ս. Փրկչի մատրան մէջ, ի հանգիստ հոգւոյ Պէղճեան, Տատեան, Պալեան և այլ բարերարաց և այս առթիւ հոգեւորական միաբան մը պատասպարեալները։ Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեան՝ ժամը 11½, Ս. Պատարագի 1½։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՆՈՐԸՆՏԻՐ ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ.— Գահիրէի մեր թղթակիցը՝ Տաճկաճեան էֆ. կը գրէ.— Քանի մը շաբաթէ ի վեր ընդհանուրին խօսակցութեան նիւթ եղած է Նորընտիր Առաջնորդ Տ. Մկրտիչ վրդ. Աղաւնունի։ Որովհետեւ գտնուած գաղութիս մէջ երբեք ծանօթի մը չունի և նոյն իսկ անունը չէ լսուած, ուստի այդ տեսակ ընտրութիւն մը յայտնի բան է որ վէճերու տեղի տայ, և այդպէս ալ եղաւ, Դատաւ. Ժողովոյ չորս անդամներուն կամքովն է որ կ'ընտրուի այդ եկեղեցականը։ Թէեւ 9 քուէով ընտրուած է, բայց գիտնալ պէտք է թէ այդ մնացեալ 5 քուէն խաբէր համար տրուած է։ Այս պատճառաւ ժողովուրդին մէջ միշտ վիճաբանութիւններ տեղի կ'ունենան։ Հաւանական է որ Տ. Մկրտիչ վրդ. Աղաւնունի ընդունի Եգիպտոսի նման թեմի մը առաջնորդութիւնը, բայց պէտք է գիտնայ թէ հաստատուն կռուանի մը վրայ կոխած չպիտի ըլլայ, քանի որ ընդհանուր առմամբ ժողովուրդը չճանչնար զինքը։ Եւ առաջնորդ մը ժողովուրդին համար կ'ընտրուի և պէտք է անոր կամքովն ըլլայ և ոչ թէ քանի մը ժողովականներու քմահաճոյքովը ընտրուի։ Եգիպտոսի պէս թեմի մը առաջնորդը պէտք է կարող ձիրքերով օժտուած եկեղեցական մը ըլլայ, որովհետեւ տեղւոյս մէջ կրթական, եկեղեցական և ժառանգական կնճռոտ խնդիրներ կան լուծուելիք։ Հետեւաբար, ինչպէս ըսինք, մեր առաջնորդը գիտակից լեզուագէտ և քանի բուն եկեղեցական մը ըլլալու է։

— Պոլսոյ վաչա Նուպար ամսոյս 7/20ին շաբթի օր ընտանեօք Լոյտի «Համպուրգ» չոգենաւով Թրիէսթէ մեկնեցաւ։ Կը լսենք թէ Պոլսոյ վաչա մեկնելէ առաջ, իր ծախքովը հիմնելիք առեւտրական վարժարանին համար 5 ֆեդդան, գրեթէ 20,000 մէթր տարածութեամբ հող մը, վագդի վերածած է, Գահիրէէն չոգեկառքով քառորդ ժամ հեռի, Մաթարիայի գիւղն վրայ, Տէմիրտաշի կայարանին մօտ։

—Տեղւոյս քահանաներէն Տ. Աւետիս քհ. Շաղոյեան որ Զատկի առթիւ հոգեւոր մխիթարութեան համար այցելութեան գացած էր Վերին Եգիպտոս, Ասիութի մէջ ի նպաստ Ս. Էջմիածնի գանձանակին հանգանակութիւն մը կատարած է, որուն արդիւնքը եղած է 750 զրշ. ոսկի եգիպտական։

ՏԱՐՏԱՆԷԼԻ աղգ. վարժարանը ուր 120 մանչ և 80 աղջիկ կը դասախօսուին, չատ խարխուլ շէնք մըն է և չատ հակառոյգ ապահի, այնպէս որ հոն յաճախող երկսեռ ուսանողները ամէնքն ալ անարիւն, տժգոյն և հիւանդկոխ դէմքեր ունին մէջտեղերին ապականած օդին պատճառաւ։ Պատուոր վաճառական մը որ վերջերս Տարտանէլ գացած մէջոցին վարժարանն ու եկեղեցին այցելած է, այս տեղեկութիւնները կուտայ մեզի, աւելցնելով թէ, տեղացին կրնայ նոր վարժարան մը շինել, քանի որ թէ՛ եկեղեցին և թէ՛ վարժարանը ամիսը 30-40 ոսկիի մօտ հասոյթ մը ունին, ինչ որ բաւական է նոր ու կոկիկ շէնք մը ունենալու հիմնաւանին տեղ։

ՍԱՄՍՈՆԻ առաջնորդ Տ. Յակոբ եպս. Աչոտ Մայիս 4ին Պաքրա երթալով տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին գործած ապօրինի արարքներուն դէմ եղած անբաստանութիւնները քննած և տեսնելով թէ ժողովուրդը իրաւունք ունի, լուծած է այդ Խորհուրդը, և անոր տեղ առժամեայ Թաղ. Խորհուրդ մը ընտրած է հետեւեալներէն. Տէրք. Գալուստ Աթմաճեան, Պոլսոյ Քէօսէեան, Յարութիւն Գրալեան, Նազար Համամճեան, Ղազար Տ. Մովսէսեան, Կարապետ Աթմաճեան և Կարապետ Ներսէսեան։ Տ. Աչոտ եպս. Երեւանն Խաչի ոնտին օրը պատարագ մատուցած և պատարագի միջոցին երկու դպիրներու՝ Հայկ Մելքոնեանի և Երեմիա Սիմոնեանի սարկաւագութեան ասոյնճան տուած է։

ՍԱՄՍՈՆԻ քահանաներէն Տ. Եղիշէ քհ. երէկ մայրաքաղաքս եկաւ, իր աչքերուն դարմանումն համար։

ՄԱՅՐ Վ.ԱՐԺԱՐԱՆԻՆ երկսեռ ուսանողները վաղը իրենց ուսուցիչներուն ընկերակցութեամբ Ֆլօրիա պիտի երթան Մայիսը տօնելու համար։

Ս. ՅԱԿՈԲԱՅ ՈՐԲԱՆՈՑԻ վաղեմի դերձակը Յակոբ աղա Դաւուդեան Շաբաթ օր մեռաւ Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ, ուր այդէն կը պատսպարուէր։ Յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ Ս. Փրկչեան մատրան մէջ։ Ս. Յակոբայ Որբանոցի ամբողջ սանները ներկայ էին իրենց ուսուցիչներով, հանգուցեալին վերջին յարգանք մը բնծայելու համար։ Արեւեստաւոր որբ մը, յուզիչ չեչտերով դամբանական մը խօսեցաւ։ Հանգուցեալը 75 տարեկան էր և շատ մը ազակիրներ հայցուցած է։

ՐԷՍՄԻ

ԹԷՎՖԻՔԱԹ

Այսուն վիլայէթի տասիլիսեան Մէնթէչէ սանճաղը միւթէսարիֆլըղընա ախոճ. Նէշաթ պէյ էֆ. հաղրէթլէրի թային պուլյրուլմուշ սրը։

ՆԵՐՔԻՆ

ՇՐՈՏՐԱՅԻ ՄԵՆ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Վեհ. Սուլթանը հրամայեց փութով 2000 ոսկի ղրկել Շքոտրայի մէջ տուցած շաբթու տեղի ունեցած երկրաշարժին արկածեալներուն բաժնուելու համար։ Վանքեր և ուրիշ անհրաժեշտ պիտոյքներ ալ պիտի ղրկուին հոն։ Այս առթիւ նպաստաւոր յանձնաժողովներ պիտի կազմուին Պոլիս՝ Քաղաքապետութեան մէջ և Շքոտրայի մէջ։ Հինգշաբթի օր զգացուած ցնցումը չատ ծանր էր և քաղաքին տուներուն մեծ մասը փլած են, միւսները անբնակելի դարձած են։ Ժողովուրդը բաց տեղեր ապաստանած է։ Փլատակներուն տակ մնալով մեռած են 100 հոգի և վիրաւորուած 250 հոգի։ Վիրապարար տուարձանին մէջ կ'ըսուի թէ գետինը ճաքուած է և ծովի սիւն մը կը բարձրանայ։ Հոս ալ երկու հոգի մեռած են։ Ցնցումները այդ օրէն ի վեր կը շարունակուին դեռ, ուելի կամ նուազ սաստիկ։ Այս երկրաշարժը նոյնքան սաստիկ, զգացուած է նաեւ Բարատաղի և շրջակայքի մէջ, բաւական վնասներ հասցնելով։

ԹՈՒՐԲԻՒ ԵՒ ԴԵՐՄԱՆԻԱ.— Վիլհէլմ կայսր Սեւ Արծիւ պատուանշանին մեծ խաչը նուիրեց գահաժառանգին ամուսնութեան Օսմ. պատուիրակներէն Իվզաթի նախարար Թուրխան փաշայի և զօր. Ատուլլահ փաշայի։

ՌՈՒՍԻՈՅ Զարուհին ծննդեան տարեդարձին առթիւ վաղը զոհարարական արարողութիւն մը պիտի կատարուի ռուս դեսպանատան մատրան մէջ։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ազգ. տօնը հանդիսաւորապէս կատարուեցաւ առջի օր Պոլսոյ մէջ։ Բոլոր պահակատները դրօշազարդուած էին։ Բերա, Սօչէթա Օքերայա Իթալիանայի սրահին մէջ կատարուեցաւ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին կենսանդրին բացումը։

—Իտալական դեսպան Էմբէրիալի մարքիզին հարը մեռաւ Նեարոլի մէջ։ Այս առթիւ դեսպանը ցաւակցական բազմաթիւ այցելութիւններ կ'ընդունի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Ֆէրտինանտ իշխան Էպէնթհալ պիտի երթայ իր մօրը Բլէմանթին իշխանուհիին ծննդեան 89րդ տարեդարձին ներկայ գտնուելու։ Անկէց պիտի երթայ Պէրլին՝ գահաժառանգին ամուսնութեան։ Սոֆիայէն հեռագիր մը կ'ըսէ թէ իշխանը Լոնտոն պիտի երթայ թագաւորական համատրոյին ներկայ գտնուելու։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատունը երէկ Թարապիա փոխադրուեցաւ։

ՈՒԼԱՀ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ.— Բ. Դուռը կ'ուսումնասիրէ Եանեայի նահանգին մէջ Ուլահ վարժարաններու հաստատութեան վերաբերեալ ծրագիր մը։

ՑՈՒՆԱՑ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ.— Եէսի Գուլէի Ցունաց Հիւանդանոցին մէջ կիրակի օր տեղի ունեցաւ բացումը Մավրոկորտաթօ ընտանիքին շինել տուած վիրաբուժական նոր ճիւղին։ Տ. Եռաքիմ Պատրիարք առաւն Պալըքլիի և կեղեցիին մէջ պատարագեց և յետոյ կատարեց նոյն բացման հանդէսը։

ՄԱՐՈՆԻԹԵՐՈՒ Պատրիարք Տ. Պէթրոս Հօնէք Լիբանանէն գնաց Պէրութ և անկից չոգենաւ նստաւ Հռոմ երթալու համար։ Պատրիարքը Հռոմէն պիտի գայ Պոլիս, իր մեծարանքները մատուցանելու յատս Կայս. Գահոյին։

ԾՈՒԼԱՅԻՆ նախարարութեան որոշումով Տէաէաղաճի եզերապահ Ճանիֆ չոգենաւը ուղեւոր և վաճառք պիտի փոխադրէ նաեւ Տէաէաղաճի, Սամսոնդրասի, Էնոսի, Մարմարայի և Քարակասի մէջեւ։ Այս նոր գիծին համար սակագին մը կը պատրաստուի։

ԱՐՄՏԻՒԻ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Այսրնի մէջ անցեալ 1904 տարիին արմտիքի հունձքը չատ գոհացուցիչ եղած է, օդերուն նպաստաւորութիւնէն, մանաւանդ բարձր դիրքերու վրայ։ Մէրսինի ցորենները նեռածութիւնը ազդուեցաւ։ Անասուրի բերքին յաջողութիւնէն և չուրջ 100ին 75 նուազեցաւ, բաղդատմամբ նախորդ տարուան հրապարակին։ 1904 Մայիս 14ն մինչեւ 905 Մայիս 20, Իզմիր հասած են Այտընէ 300,500 պարկ ցորեն, նախորդ շրջանին 152,500ին դէմ, Քասաբայէն՝ 101,500 պարկ՝ 80,000ին դէմ, Մէրսինէն՝ 46,500 պարկ՝ 86,000ին դէմ. ուրիշ օմ. նաւահանգիստներէ 34,000 պարկ՝ նախորդին 56,000ին դէմ։ Ցորենին գիները չատ ելեւէջ ունեցած չեն, տեսակին համեմատ փոխուած են 65էն 77 փարա օքան, մէջիթար 33 ղրշ.էն։ Իզմիրի հրապարակին վրայ տարուէ տարի նոր կրուտա մը կը նշմարուի դարձի վաճառականութեան մէջ։ Ուշաքի աղէկ տեսակ գարիները Պոլիս կը ղրկուին, որով տակաւ հաղուագիտ կը դառնան Իզմիրի հրապարակին վրայ և գիները չանարիր չեն։ 1904-5 հունձքի շրջանին Իզմիր հասած են Այտընէ՝ 586,500 պարկ գարի՝ նախորդ շրջանին 602,000ին դէմ, Քասաբայէն՝ 531,200 պարկ՝ 716,000ի դէմ, Իզմիրի շրջակայքէն՝ 43,000 պարկ՝ 86,000ի դէմ։ Հնանդէնները հունձքը նախորդ շրջանէն 20,000 պարկ պակաս եղած է։ Իզմիր ժամանած են 213,000 պարկ՝ նախորդին 236,600 պարկին դէմ։ Նոր հունձքին համար որոշ լուր մը չկայ, բայց գոհացուցիչ կը կարծուի։

∴ Ատանայէն կը գրեն թէ այս տարուան հունձքերը 100ին 30-40 պակաս են և տեսակով ալ վար։ Միայն բամբակի հունձքը յուսալից է և գիները միշտ բարձր են այս ապրանքին վրայ։

∴ Սիւրիոյ կողմերը օդերը անյաջող անցնելով ցանկերուն տաքնալով չերամները բաւական վնասուեր են։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Հռոմէական Ցունաց պատրիարքը Տ. Բիւրիլլոս Ժողովի հրաւիրեց Գահիրէի իր հօտին 250 երեւելիները որոնք 25 հոգիոց Ցանձնաժողով մը կազմեցին Պատրիարքական իրաւասութեան վերաբերեալ հարցերուն կանոնագրին վերաքննութեան համար։

ՄԱՀ.— Հայաստ-Բաշայի հիւանդանոցին բժշկապետ Ալի փաշա որ հիւանդ էր մեռաւ։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՎԱՅՐԱՊ ՏՈՒՄ.— Ատանայի Հաճի Համիտ թաղին մէջ հնգակոմ ոճիր մը գործուեցաւ մայիս 13ին։ Լուսայատոս Յակոբ Յովհաննէս, խռովամոլութեամբ իր հարստութիւնը և կնոջը օժիտը սպառած, միշտ սպառնալիքով դրամ կը պահանջէր իր անկրկնաշէջ՝ դերձակ Դէորգ Սիւլիւքճեանէ որ ճարահատ վարած էր զայն։ Յակոբ կ'երեւի թէ ա՛լ ծայր տուտիճան կատաղութեան հասած, նոյն գիշեր կը մտնէ Սիւլիւքճեանի տունը և սառնակ հարուածներ կուտայ կնոջը Սրբուհիի, որ պառկած էր։ Վիրաւորին աղաղակներէն կ'արթննայ Սիւլիւքճեան, սակայն ոճրագործը հրազէն մը հանելով հինգ անգամ կը կրակէ և անշունչ գետին կը փռէ զայն։ Սպանեալին քոյրը Թագուհի և ուրիշ կին մըն ալ կը վիրաւորուին։ Դրացիներէն պայտար Գրիգոր, որ օգնութեան կը փութար ձախ ատնքէն կը վիրաւորուի մահացու կերպով և իր վիճակը ծանր է։ Ոճիրագործութիւնը ձերբակալեց այս վայրագ ոճրագործը երբ կը փախչէր։

—Երէկ գրած էինք թէ Աքսէրայի կողմը Ապաէլպաղը էֆ.ի սպասաւորը Մահմուտ զայն խեղդամահ ըրած և 200 ոսկին առնելով փախած էր։ Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց առջի օր Մահմուտը, երբ ան Պոլսոյ կողմն Սալոնը իր անցագիրը արձանագրել տալ կ'ուզէր քաղաքը երթալու համար։ Հանգուստներուն և կօշիկներուն վրայ արիւնի հետքեր և վիրակ և դէմքին վերայ վէրքեր տեսնելով, ոստիկանները կասկածեցան և վար դրին ու քիչ ետք հաստատուեցաւ ոճրագործին ինքնութիւնը։ Մահմուտ դէմքին վրայի վէրքերը ստացած էր իր զոհէն որ մահուան տագնապին մէջ ճանկռտած էր զայն և իր եղունգներուն վրայ մնացած էին դեռ մորթին փոքրու քիչերը և ոճրագործին արիւնը։

ՏՅՈՒՐ ԱՆԶՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Այ Սթէֆանոյի մէջ կիրակի օր անձնասպան եղաւ մասվաճառ Սաֆրալիի կինը Ամինա, ինքզինքը կախելով։ Այս գժբաղդ կինը որ 45 տարու էր և 5 զաւակներու մայր, մայրին խանգարման ենթարկուած էր տաժանելի ծննդաբերութեան մը հետեւանքով։

ՍԻՐԱՑԻՆ ՈՃԻՐ.— Գատգիւղ, Մարլը օղլու փողոց, սիրային ոճիր մը գործուեցաւ։ Մուսթաֆա անուն մէկը, որ սիրային յարաբերութիւններ ունէր Ֆաթմա անուն թեթեւ կնոջ մը հետ, կիրակի օր անոր և իր ընկերներէն Հասանի հետ քիչ մը ժամանակ անցընելու համար պտոյտի եղած էին։ Ցանկարծ վէճ մը ծագեցաւ Մուսթաֆայի և իր սիրուհիին միջեւ։ Մարդը կատղած, դաշոյնը քաշեց և մեռց կնոջ, որ մեռաւ առած վէրքէն։ Ասոր վրայ, միւսը, Հասան, կ'երեւի թէ սարքեր զգացումներով տոգորուած Ֆաթմայի հանդէպ, իր կարդին քաշեց իր դաշոյնը և ծանրապէս վիրաւորեց սիրահար ոճրագործը։

ԵՐԵՔ ԽԱՐԵՒԱՆԵՐ, կիրակի օր, գացին Բերա, Երրորդութեան եկեղեցիին փողոցը, Տօքթ. Անտոնզու

ԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԻԻ» 57

ՀԱՅՐԻ ՀՆԴԻԿՆԵՐԸ

ՏԱԳՆԱՊԱԼԻՑ

ԵՒ ՏՈՒԱՍՍԹԷՔ ՀԱՍԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐՈՒՆ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԷՋ

ՀԵՂԻՆԱԿ

ԱՌԻՍՈՒԱԾԱՔ ԷՄՈՒԱԾ

ԿՈՒԱՐԱՆԻՆ

Զ.

ԳԷՐԳՈՒԼԻԱ

—Խօսեցէք, բայց կանխաւ կ'խնդրեմ ձեզի որ պիտի չյաջողիք։

—Թերեւս։ Կ'ըսէի ուրեմն որ հաւատալ կ'ուզէի որ պիտի չյաջողիք։ Ես պէտք ունիմ քովս ունենալու պարկեշտ ու խելացի մարդ, որ սպաներէն լեզուն գիտնայ, ոչ թէ անձնուէր ըլլայ և աւելի բարեսիրտ մը քան թէ քարտուղար մը ըլլայ։ Երկար մտածումներէ վերջ ընտրեցի այն մարդը որ դուք էք։

—Ե՞ս։

—Այո՛, բարեկամս։

—Ծնորհակալ եմ ինձ տուած ձեր նախապատուութիւնը համար։

—Ըսել է որ կ'ընդունիք։

—Ընդհակառակն կը մերժեմ։

—Օ՜հ անպէտ, լուրջ չէ ձեր ըսածը։

—Սիրելի Մ. Տիւպուա, այս տեսակ խնդիրներու վրայ կատակ չեմ ըներ ես։

—Մտածեցէք։

—Ես մտածած եմ, և որոշումս անդառնալի է։ Բայց շատ զարմանալի բան է սա։ Ամէն մարդ կարծես մոռացած է լուրջ խնդիրներով զբաղիլ տալու համար վրա։

Մ. Տիւպուա ուսերը թօթուեց և նկարիչին թեւէն բռնելով բարեկամաբար,

—Գիշերը մարդուս խորհուրդներ կը թելադրէ, ըսաւ։ Վաղը ձեր պատասխանը տուէք ինձի։

Եւ անդին դարձաւ հեռանալու համար։

—Բայց կ'երդնում որ..., ըսաւ Էմիլ։

—Բան մը մտիկ չեմ ըներ, ընդմիջեց Մ. Տիւպուա։ Պարեցէք, զբօսնեցէք։ Վաղը կը խօսինք։

Եւ հեռացաւ դնաց։

—Այս մարդիկը ի՞նչ կ'ուզեն ինձմէ, պոռաց երիտասարդը ոտքը գետին զարնելով։ Ի՜նչ տարօրինակ մենամարտիւն է այս որ վրս լուրջ մարդ մը ընել կ'ուզէն բռնի։ Թող վաղը գրասենեակս գիս Թոքուսմանի մէջ։ Այս գիշեր պիտի մեկնիմ, և պիտի փախչիմ ինչ որ ալ ըլլայ։ Այս կեանքը դժոխք մըն է ինձի համար։ Այլ ևս չեմ կրնար կենալ։ Բայց Մ. Տիւպուայի տուած խորհուրդը գէշ չէ։ Կը փափաքիմ օգուտ քաղել պարապդ ժամերէս և զբօսնուլ։

Նկարիչը, այս խօսքերը ընելէ առաջ, պարասրահ մտաւ։ Երեկոյթը կը չարունակուէր խլացաւ։ Սրահներուն ամէն անկիւնները կը պարէին ոգեւորութեամբ։ Նկարիչը, իր չուրջը գտնուողներուն անձանօթ ըլլալով և սպաներէնը դժուարաւ խօսելով, և այս պատճառաւ չկրնալով իր դրացիներուն հետ խօսակցութեան բռնուիլ, ուսը պատին տուած և թեւերը կուրծքին վրայ ծալած էր ու հետաքրքրութեամբ կը հետեւէր պարեցողներուն երբ յանկարծ երաժշտութիւնը լռեց, պարերը դադրեցան և զուարթ ճիչեր լսուեցան հրապարակին վրայ։ Ցեռոյ ամբոխը Բապիլոս մտաւ և երկու մասի բաժնուեցաւ, լայն միջոց մը ձգելով սրահներուն մէջ։

Կառավարիչը, զօրավարը և քանի մը սպաներ յառաջացան իրենց համար բացուած այս միջոցին մէջ և ընդունեցին նոր հրաւիրեալները։

Նորեկներուն երեւումին վրայ, ապաղներ բարձրացան և գլխարկներ ու թաշկինակներ շարժեցան խանդավառութեամբ։ Ներս մտնողները հանդէսին բուն դիւցազուներն էին։

Տոն Զէնօ Կասրալ, որուն համար կը կարծէին թէ Սան Միկուէլէ 10 մղոն հեռու կը գտնուի, Քապիլաս կը մտնէր իր մարդիկներովը։ Քանի մը օր առաջ Սպանիացիներուն վրայ յաղթանակ տանող այս մարդիկը տեսնելով, ներկայներուն ուրախութիւնը իր գագաթնակէտին հասաւ։ Ամէն ոք փութաց զանոնք տեսնելու և շնորհաւորելու և խանդավառութեան առաջին շարժումին մէջ մարդիկն իրենց սքանչացողներուն կողմէ խեղդուելու վտանգին ենթարկուեցան։ Սակայն քիչ քիչ խանդավառութիւնը մեղմացաւ, խումբերը ցրուեցան, շրջագայութիւնը վերահաստատուեցաւ սրահներուն մէջ և երեկոյթը վերսկսաւ։

Բայց հրաւիրեալները, որոնց հետաքրքրութիւնը վերջին աստիճան գրգռուած էր, իրենց առաջուան թափը կորսնցուցին։ Նկարիչը սաղմոսնալով այն երկրորդական դերէն զոր կը կատարէր այս մարդոց միջև։ որոնց խանդավառութեանը չէր կրնար մասնակից ըլլալ, հեռացած էր հիւրասենեակին այն անկիւնէն ուր երկար ատեն առանձին մնաց հիանալով իր շուրջը պարզուած զէնքերու տեսարանին վրայ, և կը չմնար ամբոխին մէջէն անցք մը բանալ հրապարակ երթալու համար երբ մէկը թեւեւսալս դարկաւ ուսին։ Եւ ան դարձաւ և դժուարաւ զսպեց սրտնեղութեան բացագանչութիւն մը, երբ ճանչցաւ Սալամտայի իր երկու ընկերները, անոնք որ օգնած էին իրեն Քապիլաս մտնելու, —մէկ խօսքով՝ սպանիայի հարիւրապետն և Մէնտոսայի կամը։

Երկուքն ալ ծպտուած էին և երիտասարդ ֆրանսացիին պէս հագուած էին։

—Ո՞ւր կ'երթաք այսպէս, հարցուց կամը հեգնարար։

Ձչմարտութիւնը խոստովանելու համար ըսենք որ նկարիչը, եթէ բոլորովին մոռցած չէր այն երկու մարդիկը որոնց կալանաւորը եղած էր պատուոյ խօսք տալով, բայց գէթ ներքնապէս կը յուսար անոնց արիւնամարութիւնէն խուսափիլ։

—Ե՞ս, հարցուց յանկարծակիի գալով և ի՞նչ բացատրութիւն տալը չը գիտնալով։

—Անուշա դուք։

—Իրաւ որ, ըսաւ բոլորովին անտարբեր երեւոյթով մը, այս սրտնեղուն մէջ մարդ կը խղդուի և ես դուրս պիտի ելնեմ քիչ մը օդ առնելու համար։

—Որովհետեւ մենք ալ օդ առնելու պէտքը կ'զգանք, ուստի ձեզ կ'ընկերանանք, ըսաւ կամը։

—Շատ ապէկ, իմ ուզածս ալ ադ է, պատասխանեց նկարիչը։

(Շարունակելի)

ԸՆՏՐ ԿԱՐՊԱՍԵՂԵՆՆԵՐ

Կալաչա Եավեար խան երկրորդ յարկ թիւ 83

Ֆրանսայէն և Անգլիայէն բերած եմ էրիկ մարդոց հագուստներ կերպասներ գուարդ դրէպ, գոտիներ, բաճարներ, քանթալոնի, ելէնի յաստուկ, որոնց, ամէնքն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ պատրաստուած են թէ՛ գոյնով և թէ՛ գործուածքով։

Արդոյ հասարակութեան կը յանձնարարուի անգամ մը դիտել փրեզ վաճառատունը, ուր ծայրի ազնուութիւնը և գինին չափաւորութիւնը իրարու հետ կը մրցին։

50—1 Գ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ԳԻՏՆԱԼ.

ՏՐ. ՌԱՖԱՅԷԼԵԱՆ

փոխադրուած է Բերա (Թաքսիմի մօտ), ԹառլաՊՅՅի թիւ 9։ Հոն կ'ընդունի իր հիւանդները ամէն օր դէս օրէն վերջ։

50—35

ՄԱՅՐԱԿԱՆ ԿԱԹԸ

Մայրական կաթն ալ դանուեցաւ։ Այսպէս է որ նշանաւոր կաթ, զուարճալինէն խիստ նաիր և անդադար է։ Ֆրանսայի

Ըռուսս ս'Էրմօն (Մ. և Օ) Ընկերութիւնը Ֆոսֆարէն և Նորմանթիոյ տնտեսական կաթէն ոչ դեռ ընար մը պարապած մնունդ մը պատրաստած է ՖԱՐԻՆ ԼԱԲԹ ՖՈՍՖԱՐԷՆ անուամբ, որ մոր կաթին տեղը կ'բռնէ բացարձակապէս։ ՖԱՐԻՆ ԼԱԲԹ ՖՈՍՖԱՐԷՆԸ անուշամատ է, մեծ ախորժ կ'ուտեն պէպէքներն և քանի՞ ուտեն՝ ա՛յնչափ կ'գիրնան ու կ'ուժգնանա։ Տղոց ու կիներու հիւանդութեան ժամանակ բժիշկներ պէպէքներուն իբր մնունդ միակ Ֆարին Լաբթ Ֆոսֆարէն կը յանձնարարեն որ նիստ դիւրամարս է, ոչոց սոսնջքը չի խանգարեր, փարհարութիւն չի պատճառեր, անոնց ակաայ հանելն ու տոքի էլելը կը դիւրացնէ ու կը փութացնէ և զանոնք կը պահպանէ ոչոց յառուկ ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ։ Անոնք որ իրենց ոչոի հատարներուն առողջութեանը կը ցանկան և կը փափաքին ապագային հոգիկու, առողջ և կորովի տեսնել իրենց զաւակները, անհրաժեշտ է որ ունենի նմանութեամբ չխարուին ու իրենց զաւակներուն իբր մնունդ փնտռեն միայն և միայն ՖԱՐԻՆ ԼԱԲԹ ՖՐԱՆՍԷՆ և ուրիշներուն վրայ ալ այս մասնաւոր։ Եւ հանուած ամէն մեծ նպաստաւորներու, դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։

Մեծաքանակ գնումներու համար դիմել Գ. Է. Տ. ՄԱՆՆԻՒ. Կ. Պոլիս։

1 50

ՏՈՐՐԱԼՈՒԹՄԱՆ ՎԿԱՅԱԳԻՐ

Սորագրելս տարբերակական քննութենէ մը անցս ցի 500 կրամոց չիր մը ձէթ։ Շիր վրայի էթիքէթը հետեւեալ արձանագրութիւնը կը կրէր։ «Զատած է մաքրուած թրքական ձէթ, Նիքոլաքի Բաքատօրուլօ. հասցէ Եաղ Իսկէլէպի, Գալաթա, Նօ. 29»։

Նախ և առաջ սկսայ փորձեր ընել որոշելու համար անոր բնագիտական յատկութիւնները. գոյնը՝ դեղին կանչի գարեղ, անխառն, թափանցիկ, ախորժահամ և անուշահամ, թեթեւ մը հոտաւէտ։ Չէրօլն քանի մը ասիճան վեր կը բիւրեղանայ։ Սլքոլի մէջ կը լուծուի։ 55 վայրկեանի մէջ հաստատուն վիճակի կը վերածուի։ Խաւութիւնը 0,9168։ Քլորմէքրի ասիճանը 49.50։

Այս փորձերուն ձեռնարկեցինք Գուռեէի և Գաւապի դրութեանց համաձայն։ Եւ հաստատեցինք թէ այս իւղը կը ներկայացնէ անկարդախ, զուտ իւղի մը յատկութիւնները։

Բաղադրութիւնն է.— Մարկարին՝ 28 առ հարիւր. Օլէին՝ 72 առ հարիւր։

Եզրակացութիւն.— Վերոյիշեալ գիտական խուզարկութեանց արդիւնքին համաձայն կը յայտարարեմ թէ, Ն. Բաքատօրուլօի վաճառատան մէջ վերոյիշեալ մատքայով և էթիքէթով ծախուած ձէթը առաջին կարգի մնունդ մըն է համաձայն գիտութեան և առողջապահութեան։ Վերլուծած ձէթի նմոյշին մնացեալ մասը կնքելով դրկեցի Գ. Ն. Բաքատօրուլօին, որպէս զի չը համոզուողներուն ցոյց տայ։

ՏՐ. ՄԱՆՆԻ

Այս ընտիր ձիթապտղը Թիթեղեայ գոց տուփերու մէջ կը ծախուի իր նախկին գնովը՝ այսինքն օքան 8 դրուշի։ Կը գտնուի ամէն մեծ նպաստաւորներու քով և կը յանձնարարուի անոր գործածութիւնը իբրեւ առողջապահիկ իւղ։

10—1

ՊԱՆՔ ՏԷ ՍԱԼՕՆԻՔ

Մասնաճիւղ Գալաթիոյ.— Քամօնսо Խան։

Պոլսոյ Գործակալութիւնը.— Գաթրրեր օղլու բաստիին դիմաց Ա-էիր էֆ. Քիւթիւպճանէ փողոց։

Պոլսոյ Գործակալութիւնը, Գալաթիոյ մասնաճիւղին նման, կը կատարէ Գանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններ։

Գործակալութիւնը կը կատարէ նաև գանձումներ Թուրքիոյ բոլոր գաւառներուն ինչպէս և Արտասահմանի համար։

32—50

ՎԱՐՁՈՒ ՄԹԵՐԱՆՈՑ

Պոլսոյ կողմը Զաքմաքչիլարի փողոցը, Մեծ Նոր Խանի վերի յարկը, 14 թիւ. ընդարձակ և յարմար մթերանոց մը վարձու կը տրուի։ Դիմել Զաքմաքչիլար թիւ 11։—

ԳՈՂԻ ՄԱՐԴՈՒՆ ԱՌԱՔՆՈՂԸ

Դիւանաւոր մասնաւոր ծանուցագիրը որ վաւերացուած է Մէարիֆի բարձրագոյն հրամանաւ, այս անգամ բոլորովին սպառած ըլլալով, 1936րդ տարուան ապագրութեան առթիւ որոշեցինք նոյնիւ ցոյց տալ Գալատայի մէջ գտնուող պառաւաւոր ու փնտռուած վաճառականին, ինչպէս նաեւ ապահովագրական ընկերութեանց ամէնէն վատահելիին հասցէն ու անանց գործերու եղանակը։ Օսմանեան քաղաքներուն ու գիւղաքաղաքներուն մէջ գտնուող այն ամէն գործի մարդոց՝ որոնք կը փնտռեն վատահելի ընկերութիւնը, վաճառականը ու սեղանաւորը։

Ծանուցագիր օրացոյցը խնամուած կազմով ու սիրուն գրքոյկի մը ձեւով պիտի պատրաստուի ու պիտի վաճառուի միայն երեք դրուշ։ այս գնով պիտի ղրկուի նաեւ ամենահեռաւոր գաւառներէն ապապրողներուն։ կը բաւէ որ իր հասցէին հետ մէկտեղ ղրկած ըլլայ երեք դահեկանի նամակադրոշմ, որուն փոխարէն պիտի ստանայ առաջնորդ օրացոյց մը, ցոյց տուող փնտռուած ընկերութիւնը, վաճառականը ու սեղանաւորը։

Հնուհւաբար ներկայիս կը ծանուցուի Գալատայի մէջ գործող ընկերութիւններու, վաճառականներու ու այն ամէն գործի մարդոց, որպէս զի իրենց գործը ու գործառնութիւնը աւելի ընդարձակուելու ու լաւ ճանչցուելու համար ներկայացուած միակ ու գեղեցիկ տարեթէն օգտուին, մեզի տալով կամ գրելով իրենց ծանուցումները կարելի եղածին չափ լուսաւոր, քանի որ ծանուցագրին մէջ ծանուցումներուն համար բացուած էջերը գոցուելէ վերջ չենք կրնար ընդունիլ ոչ է ծանուցում, ինչ գնով որ ալ եղած ըլլայ։

Ծանուցագրին մէջ ծանուցում ուզեցող անձնաւորը թիւնք 1էն 10ական օրինակ պէտք ստանայ ապագրուելէ անմիջապէս վերջ, որոնց իրաքանչիւրին վրայ փակցուած դրոյմը պիտի հաստատեսանէ նոր կանոնագրութեան վերջին պահանջումին։

Ծանուցման մը արժէքին փոխարէն արուած ու յատկապէս ապրած ընկերագիրը պէտք է կրէ մեր ձեռագիր սաորագրութիւնը ու գրասենեակս մասնաւոր կնիքը քանի փարանոց դրոշմի վրայ։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԻՍԿԻԵԱՆ

10—2 Սիրհեի, Խորասանեան խան

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵՆ Վ.ՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ անուամբ հրապարակի վրայ ծանօթ հանդերձեղինաց այս վաճառատան ընկերներէն Տնտր Արսակ Մասիկեան բաժնուած ըլլալով, գործը ամբողջովին մնացած է Տնտրը Տիգրան Տաղամանեան ու Ընկ.ի որ ըստ առաջնոյն պիտի շարունակէ գործել նոյն ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ անուամբ։ Ցիշեալ վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուի նոր ու գեղեցիկ մթերք մը գարնան եւ ամառուան զանազան հագուստներու, որանց և տղայոց։ Նոր վաճառատան յարգելի պետերը կ'սատանան պատրաստել ոսպպրանքով (Sur commande) ալ և այլ հանդերձներ, կերպաս, ձեւի և կարուածքի ապշեցուցիչ ոճով ամէնէն դժուարահաճներն իսկ գոհ ձգելու պայմանաւ։ Այս առթիւ Սերոպյէն նոր բերել տուած է նորոյթ կերպասներու ճոխ տեսակներ։ Բաց ասած, վաճառատունը պատրաստ է շարունակաբար համեստ վճարումներով հագուստ պատրաստել ամէն այն ծանօթ անձերուն՝ որոնք մէկ անգամէն գնելու դիւրութիւնը չունին, և այս առթիւ պէտք է յիշեցնել որ ուրիշ դերձակներու նման ապառիկի այս դրութիւնը երբեք անպատասխանուելու չը պիտի ըլլայ յարգելի յաճախորդաց համար։

Մակարկութիւն չիկայ։ գիները՝ թիւ. ԵՐԿՈՒ դահեկան։ Միակ կեդրոնատեղին

"ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ,,

25 Սուլթան Համամ, Հավուզը Խանի կիսը թիւ 25։

50—14

ԹԱՔԹՊՈՐՈՒՆԵԱՆ ԹԷՐԶԻՅԱԿՈՐ

Մահմուտ Բաչատ Մանասերը խանընատ 32 նումէրօիլէ մուրաքքաւ օտատ արմարլատ էլպիսէ իլէ մէյդուլ օլուպ, վագթին կիտիրիսէ մուվաֆֆէգ սուրէթէ պիյիմէ էլպիսէ եաբարդը կիպի, պալլեճա տիւրիւն էլպիսէլէրի վէ սաիր քեսատիմէլերի սէզ վէրմիկի կիւն վէ սաաթատ սէպաթ իլէ հազըր իսէր։ Թիւճարան հազըրլարը իլէ վէ սաիր սատմլարընա հոֆթալէզ իլէ տուրի էլպիսէ եաբար։ պու խուսուս Թէյրիֆ իսէնէք զէվաթրն մութլաք սուրէթէ հոչնուտիյէթինի մուհիպ օլաճաղընատան իլանը մէղքիւրէ իպթիսար օլունմուլ ուր։

50—29

—Բաց մեր մտածումները հանդուրժողութեամբ ընդունեցէք։ Ինչպէս ասացի ձեզի, Թոքուսմանի գործին վրայ Թիւ 67 առնը փոխադրած ըլլալով, հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր մինչեւ կէս օր առանց մէկ։ ուր չորեքշաբթի օրերը ժամը 2էն մինչեւ 5 աղբատները ձրիաբար կը դարմանէ։ Ե. իր Գալատայ յանախորդ ներուն դիւրութիւն մը ըլլալու համար, կէս օրէն վերը մինչեւ իրիկուն կը գտնուի կէտիկ փաստ. Պալի Փաշա Եօղուրի գլուխը, Կարապետ էֆ. Գէրպէրեանի դեղատունը, ուր երկուշաբթի օրերը ձրիաբար կը խնամէ աղքատները։

20—6

ԿԱԶՄՅՐԱՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՇԱԿ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Սուլթան Համամ, Թոփխանէ խանէնէ վեր, Զընկիր օղլու խան, թիւ 1

Կազմարարութիւնը ներկայիս մէջ արհեստ ըլլալէ դադրած և Գեղարուեստից կարգը անցած է։ Ներքանչակ անձինք իրենց ապսոնները ա՛րչափ որ կը զարդարեն գեղօրներով, կարարներով և կաներով, նոյնքան ալ իրենց գրաբարները կը պնդեն ապուեաին կատարելութեանը համեմատ կազմուած գեղատուտ հագուստներով, որոնց արտաքին փայլը այնչափ շլացուցիչ կ'ըլլայ ու հրապուրիչ։

Արշակ էֆ. Մանուկեան նկատելով հանրութեան այս պահանջը, իր կազմատուներ օժտած է նորանոր մեքենաներով, կաղապարներով, ասկեղծ սատերով և ուրիշ բազմաթիւ կազմարարական գործիներով, որոնց շնորհիւ ամէնէն նրբաճաշակներն իսկ գոհացնելու սաբիման կատարելութեամբ կը կազմէ գիրքեր, թերթերու հատուածներ, ալպումներ, նոթատետրներ, օրացոյցներ, նուէրներու աղուամագիրներ և այլն։

Մասնագէտ է տուեւրական տոկուն, չքեղ ու հաստատակազմ տոմարներ և ֆօսիներ կազմելու, որոնցմէ միշտ պատրաստի մթերք մը ունի իր գործատեղիին մէջ։

Դպրոցական տետրակներ պատրաստած է մասնաւորապէս, որոնք թէ ընտիր են և թէ ժան։

20—17

ՀԱՍԱԴԸ ԱՒԵՐԳՈՒԱՏԱՆ

ՏՕՔԹ. ԷՅՐԷՔ ՊԼԷՅԻՆ

ՄԻԱՅԷՐԼԻ ՐՕՄԱԹՕՂՄԱ ՆԱԳԼԱՐԸ

Բօմաթիզմ, վիճաբեր վէ սիրաթիք, պէլ տաղրոը վէ կէվլէքիրկինէ վէ պէր սահա նէքս իթմէզ ալրէնէմ։ միւնասէր օլան եազըլարընը սէբեսը Սկիւտարան Ուսնէլար սոգաղրնտա Մանօլաքի Զախարօբուլօ էֆէնտինին էնզէնանէսի օլուպ Թաշրատան վուգուճ պուլանագ սըրարրշաթ կիւնի կիւնինէ քօսթայա թէսլիմէն կէնտէրի լիր։ մէգքիր եազրլար պայլճա Պապ Սէրասքէրի ճիվարնտա Մէրճանեօգուլնտա 50 նումէրօլը Դամիրճիսարա վէ Էսկի Ալի Բաշատա Գոխոր Մապաթոյ վէ Սէրասխանէ Պաշնտա նէսիմ Էվի վէ Էրէն քէօյինտէ Գարեգին վէ Քէօրիւ պայլնա 29 նումէրօլը Ճէմալ պէյին Աֆգաթ վէ Սուլթան Ահմէտ Գէլէբիյէ պաղչէսի գաղուսընտա Ժօրժ Սթէֆանօ էֆէնտիլէրին էֆզանանլէրիյլէ Սանճաքլարտա 48 նումէրօլը Քէմալ պէյին վէ Գէչիքթաշտա Թոսմվայ մէվզրքը գաղուսընտա սարաֆ Ժանի էֆէնտին տիւքքանլարընտա 5 դրուշ ֆիթրլա ֆիրուխթ օլունմագտա արը։ Թօքատն ալանլարա 100ում 20 Թէնզիլաթ օլունար։

8—10

ԼԱ ՍԷԶՕՆ

ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱՅԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Բերա, Բաստ Բաճախա թիւ 7

Այս վաճառատունն այցելողը վրատհաբար կը գտնէ ընտիր ապրանքներ օտաս չափաւոր գիներով։

Ինչպէս Լա Սէզօն վաճառատունը կրնայ ընտիր ապրանքներ ծախել չատ չափաւոր գիներով։

Պատասխանը պարզ է։

1. Վաճառատունը իր ապրանքները կանխիկ կը գնէ և այս պատճառաւ ա՛չ մէկէն քան մը կը պարտի և ժան կը գնէ։

2. Լա Սէզօն չատ ծախելու համար հաւատ չտալով մը ելր զո՛ռնայ։ Հետեւաբար Լա Սէզօնի յաճախորդները կրնան հանգիստ և ապահով ըլլալ թէ ընտիր ապրանք պիտի գտնեն կարելի եղածին չափ զեղչուած գնով։

36—9

ՏԻՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԳԻՒՏ ՄԸ

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐՈՒՆ ԲՆԱԿԱՆ ՁԵՌՈՎ ԵՒ ԳՈՅՆԵՐՈՎ ՄԵԾՑՈՒԻԼԸ

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ ԲՈՐԹԼԷԹ ՎՕՐՔԱՍ

ՊԱՏԵՐԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ ՍՐԱՀ, Բերա, Մեծ-Գողատ 362 թիւ, Քարլման վաճառատան վերի այարկի ստորթրմանին մէջ հաստատուած։

Մէկ քանի տարուան անխոնջ հետազօտութիւններով ու մեծ ծախսերու ենթարկուելով յաջողեցանք լուսանկարները մարդոց բնական ձեւով ու դիմագծին գոյներով մեծցնել և նկարել 60+50 սանթիմէթր մեծութեամբ։

Մեր ստացած պատկերները մինչեւ հիմա ուրիշներու նկարած պատկերներէն անհամեմատ կերպով գերազանց են իրենց կատարելութեամբ, բնականին նմանութեամբ և դիմացկունութեամբ։ Հին ու նոր, մեծ ու պզտիկ ամէն կարգի լուսանկարները կը մեծցնենք բնական ձեւով ու գոյներով, և որպէս զի ամէն մարդ օգտուի այս տարեւորական գիւտին յաջողութենէն, որոշած ենք իրաքանչիւր թաղի համար տասնակ

ՄԻՄԻՆԱՆ ՑԵՏ ԳԼՈՒԽԵ ՊԱՏՐԱՍՏՈՂԶԷՔ

Անանք որ լուսանկար չունին, անոնց լուսանկարները կը քաշենք քաղաքէն մեծաչափութեամբ և ձրիաբար։

Մեր գործատունը ամէն օր առաւօտեան ժամը 2էն մինչեւ իրիկուան ժամը 12 բացէ։ Իսկ կիրակի օրերն ալ մինչեւ կէս օր։ Գուառնեէն իրենց լուսանկարները մեծցնել փափաքողներ պէտք է 95 զրչ.ին հետ մէկտեղ գրկեն մեծցնելիք լուսանկարը և մասնաւոր նամակով մը բացատրեն իրենց պահանջները։

10—8

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՁՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Ի ՍՕՖԻԱ

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ՖՐԿ. 9,500 000

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար 17 վերապահովագրող ընկերութեանց իր գործոց բաժնեկից ՖՐԿ. 142,750,000

Ցվերջ Դեկտ. 1904ի կատարուած ապահովագրութիւնք 1,618,000,000 ֆրք.
Վնասուց համար վճարած՝ մինչեւ 31 Դեկտեմբեր 1904 32,000,000 »

ՊԱԼՔԱՆ Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ընդդէմ Հրդեհի, Մովային փոխադրութեանց. կեանքի և արկածներու. դէմ խիստ գիւրաստացի պայմաններով։

Ուղղակի գործակալութիւններ և վերապահովագրական գրասենեակներ ամբողջ Եւրոպոյ մէջ, յունգիպտոս և Ամերիկայ Միացեալ Նահանգներ։

Գրէքոյ Լիուէ.— Բարիզ, Կ. Պոլիս, Իզմիր
Տէյոչէ Պանք.— Պերլին, Համպուրկ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ (Անգլօ Էնթրիրիզ Պանք.— Ազէքսանդրիայ
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆԵՐԸ) Անգլօ Աւստրիան Պանք.— Լօնտրը, Վիէննա, Պուտապէշտ
Պանք Նասիոնալ Պիլկար (Սոֆիա
Պանք տը Գոմէրս)

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու մէջ

Ընդհանուր Գործակալ Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Թաքթապրան Խան, Ղալաթա, Կ. Պոլիս

Տնօրէն Պոլսոյ մասնաճիւղին ՎԱՀԱՆ ԵՆԱՒՈՑ

Գաթըրճը Օղլու Խան, Թիւ 33

50—18

Էրպապ իսթիսատան ԱՐԱՄ ՍՕՂԱՆՃԵԱՆ էֆէնտիին եաբարզը սաեբ քիմիակէրլէր թարաֆէրատան թանկիլ վէ մուտեսնէ խորէրէք մէվզուատը մուզիրէ քիւլլէն արի թէլէվիւն իլինաէ գուլլանըլմագ իչուն խասէի լազըմէեի հավի օլսուզը թէպկիլ իլա իրմիշ վէ քէյֆիէէթ ճէմիյէթը Թըպպիեի Շանանէ գարարրլա հէր թարաֆա թասմիմէն թէպլիդ վէ իչոր պուրուլարը կիպի «ճէրիաէի Վէգաֆի Թրպպիյէ» իլէ տաբի նէյր ու իլան իտիլմիշ տիր. իչպէս իճաբը նէֆիսի թագիտէն պազը մանալլէրաէ եէրի մամուլաթը նամզլա պիր թագըմ մուզիր էլսրհէէ պոյալար եաբրլմագտա օլսուզրնտան վէ կէրէք պու սուլար վէ կէրէքսէ մէմալիքը էհնէպիյէ մամուլաթը օլան մուզիր էլսրհէէ պոյալարը գուլլանմագտան իսէ քէնտի մաալիմիզ օլան պոյալարը գուլլանմագ հէր հալտէ միսբաճառ օլաճաղընտան էրպապը մէրգաա Մահմուտ Բաչա ճատէսինէ մուտաֆէլ Արամ Սողանճեան էֆէնտինին 121 նումէրօլը ԸԹրիթթ մաղազասը վէ Արամ Սողանճեան իմզասընա սրզգաթ լիւզումանը թավսիյէ վէ իսթիսար իյէրիզ։

4 10

Ա. ՏԻՐԱՏՈՒՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԶԱԿԱՆ ՊԻՏՈՅՔԻ

ՄԵՆ ՄԹԵՐԻ ԼԻԻՄԻԷՐ, ԺՈՒԿԱԼ ԵՒ ԿԱՖ ԲԼԱՖՆԵՐՈՒ ՄԻՇՏ ԱՄԵՆԱԹԱՐՄ

ՀՈԳ ՀԱՒԱՔԱԾՈՑ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԽԱՒԱՔԱՐՏԵՐՈՒ, ԱՄԵՆԱՎԵՐՋԻՆ ԴԵՂՆԵՐՈՒ ԵՒ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒՆ

Կեդրոնատեղի ՇԷՆՏ ՍԷՆ հուչակաւոր տան ակռաներու եւ քաուչուներու, ինչպէս նաեւ ատամնաբուժական ամէն տեսակ պէտքերու։

36—27

ՊԱՆԱՅԻՈՏԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Գ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

Գալաթա, Գոլոմբ Խան, Գ. Պոլիս

Ամենայն տեսակ գործարանական գործիներ, ինչպէս՝ Գոլոր, Գոլոր Գոլոր, Գոլոր Գոլոր, Գոլոր